

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д.изк. Петер Кънчев Цанев,

Катедра Психология на изкуството и художествено образование,

Национална художествена академия, София

Професионално направление 8.2 Изобразително изкуство

относно дисертационен труд на тема:

„Театър на мисълта: взаимовръзка между философия, театър и
пърформанс“

от

Снежанка Венциславова Михайлова

за присъждане на образователната и научна степен „доктор”
в професионално направление 2.3. Философия /Философия с преподаване
на английски език/

научен ръководител: проф. Правда Спасова

1. Обща характеристика и структура на дисертационния труд:

Дисертационният труд съдържа въведение и две основни части, в които съдържанието е разработено в 9 отделни глави. Библиографията включва 97 заглавия. Цитирани са 9 електронни страници с връзки към архиви и видеозаписи. Има списък с 18 изображения. Общият обем на ръкописа е 168 страници.

Общите характеристики на дисертацията разкриват висока литературна осведоменост по темата и респектираща теоретична подготовка, които намират потвърждение в постигнатите системност и задълбочен подход при разработването на авторските тези. Цитирани са внушителен брой ключови класически публикации, както и множество

научни статии от последните години, които доказват актуалността на научното изследване.

2. Значимост и убедителност на получените резултати, интерпретации и изводи

Дисертацията е разделена на две части. Първата част е озаглавена „Акустична мисъл: от репрезентация към глас“ и е разработена в пет глави. Втората част на дисертацията е със заглавие „Мислене-в-група: методологиите на театъра в италианското феминистко движение 1970-1990 г.“ и включва четири глави.

В първата част на дисертационния труд се обсъжда темата за връзката между мислене и глас в контекста на акустичните аспекти на мисленето във философията на Хайдегер, Левинас, Адриана Кавареро и Луиза Мураро.

Дисертацията във втората си част разглежда практиките на мислене-в-група, породени в контекста на втората вълна на феминисткото движение в Италия като изследва взаимовръзката на театъра, философията и сценичните изкуства.

Според Снежанка Михайлова процеса на търсене на гласа и вокализацията са форми на интелигентност в трансформация, при който въпросът за точката на пресичане между дисциплините не е просто формален, а отношенията между психоанализата, философията, сценичните изкуства и театъра не са само критични формални експерименти около въпроса за представянето и видимостта, а разчленяване на големите наративи и творческо активизиране на значими практики, водещи до реални личностни и социални промени.

Намирам за много убедително изведени и защитени тезите на изследването, които имат за цел да разширят границите на историята на експерименталния театър от гледна точка на отсъстващите гласове. Девокализацията на логоса и въпросът за гласа като липсващ елемент на метафизиката са разчетени като индикация за репресия.

Дисертацията ясно посочва възможните пътища за преодоляване на разбирането на гласа като функция на изказ с последствия за философска незначителност и приемането му за безгласно място на означаване и подчинение на гласа на означаването, което съответства на подчинение на гласа на визуалното. Това преодоляване е посочено чрез философското артикулиране на мисълта като практика на вокализация на логоса.

3. Научни приноси на дисертационния труд

Напълно съм съгласен с формулираните научни приноси.

Особено важен принос на дисертационната работа е въвеждането на термина „акустична мисъл“ за посочването на възможна генеалогия в европейската метафизика при Аристотел, Мартин Хайдегер, Еманюел Левинас, Адриана Кавареро и Луиза Мураро, основана на вокализация на логоса.

Друг безспорен принос е реконструкцията на пряката връзка между понятието за вокализация на логоса с феминистките практики в Италия 1960-1990 (себесъзнаване (autocoscenza) мислене - в- присъствие), а също така и предложеният за първи път прочит на творчеството на италианската феминистка Карла Лонци и философския колектив Диотима в перспективата на театъра и изпълнителските изкуства.

Сред важните достойнствата на дисертацията са оригиналните интерпретации на теоретични проблеми и обществени явления, както и методологията на изследването, която включва събиране на материали от оригинални издания, превод и коментар от оригинални документи, провеждане на интервюта с Diotima Collective (Киара Замбони, Университета във Верона), среща с Луиза Мураро и Лиа Чигарини и интервю с Анджела де Карло, единствената все още жива членка на Rivolta Femminile (Женския бунт).

Публикации отразяващи тезите на дисертационния труд

Представени са голям брой актуални и значими публикации, свързани с темата на дисертационния труд.

Автореферат

Авторефератът отговаря по обем и съдържание на необходимите изисквания.

Критични бележки и препоръки

Нямам никакви критични бележки и препоръки към представената дисертация.

Заключение

Представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Правилника за условията за придобиване на научни степени.

Давам положителна оценка на дисертационния труд и препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди научната степен доктор на Снежанка Венциславова Михайлова в професионално направление 2.3. Философия /Философия с преподаване на английски език.

15/09/2023

София

проф. д.изк. Петер Цанев